

TÖRDÉRKEREK

- Kezdődik az új esztendő -



Kalendárium

- Január - Télhó

Természetrájk

- Nagy pele, mókus, fagyöngy

Mese

- A kíváncsi hópelyhek

Ügyeskedj!

- Gondolkozz! Oldd meg!

Sportvetélkedő

- Korcsolyázni voltunk

Programajánló

- Százlábú és varázsfény

A címlapot illusztrálta:
Gáli Krisztián, 10 éves





Január - Télhó, Boldogasszony hava

Az újévnek reggelén köszönteni jöttem,
A fiúi szeretet hozott ide engem.
Az Úr minden jókkal a házat szerezse,
A benne lakókat sokáig éltesse,
Boldog új évet kívánok!

Magyarországon a XVII. század óta általános szokás volt, hogy újévkor házról házra járva jókívánásokat mondtak (énekeltek) a legények.

Újévkor az első nap szerencsével az egész esztendő sikerét igyekeztek biztosítani. Úgy tartották, hogy amit ezen a napon cselekednek, az hatással lesz az egész elkövetkező esztendőre.

Vízkeresztkor (január 6-án) lezárul a karácsonyi ünnepkör, és kezdődik a farsangi időszak. Ekkor emlékezik meg az egyház a

napkeleti bölcsek jöveteléről, és Jézusnak a Jordán vizében való megkeresztelkedéséről. Ezért ennek emlékére az egyház e napon szenteli a vizet. A szenteltvíznek mindig is misztikus ereje, gyógyító és gonoszűző szerepe volt.

– Kívánom mindannyiunknak, hogy ez új esztendő hozzon békét és örömet napjainkra, s eleendő hitet és erőt a kitűzött céljaink eléréséhez.



Vallási ünnepek:

január 1.: Újév, Szűz Mária, Isten anyja főünnep

január 4.: Vízkereszt ünnepe, Urunk megjelenése

január 11.: Urunk megkeresztelkedése

január 18.: Árpádházi Szent Margit ünnepe

január 25.: Pál megtérése

Ieles napok:

január 1.: A Béke Világnapja

január 22.: A Magyar Kultúra Napja

Márti



Egészség-abc

Méz, méz, méz...

Micimackó kedvence



A méz nem csak édesség, hanem sokoldalú táplálék is, mely gyógyszerként és kozmetikumként is használható. Mitől értékes szervezetünk számára a méz?

A méz szőlő- és gyümölcs cukrot, vitaminokat (C, B1, B2, B6), ásványi anyagokat és aminosavakat tartalmaz.

A napi rendszerességgel fogyasztott 2-3 kávéskanálnyi méz - gyulladásgátló hatásának köszönhetően - megöli a szervezetben felgyülemelő baktériumokat.



Ági

A hónap állata és növénye

A január Magyarország leghidegebb hónapja. Az emlősállatok két olyan tulajdonságot fejlesztettek ki, amivel dacolni tudnak a téli hideggel és faggyal: az egyik a téli álom, a másik a téli pihenő.

A **nagy pele**, ez a nagy fekete gombszemű és bozontos farkú rágcső a téli álmat alvó állatok közé tartozik. Csak így képes átvészelni a telet, hiszen a táplálék ebben az időszakban kevés, és legfeljebb nappal tudna hozzáférni. A nagy pelék azonban éjszakai életmódot folytatnak. Így aztán ősszel rengeteg tölgy- és bükkmakkot, diót, mogyorót esznek, és jól meghíznanak.

Hat hónapot pihennek téli álmuk során, ekközben életműködéseik jelentősen lecsökkennek. Ezeknek az állatoknak olyan téli szállásra van szükségük, ahová nem hatol be a fagy, de nem is lehet nagyon meleg, mert akkor idő előtt felébrednének. Ha pedig idő előtt felébrednek, akkor sokat elhasználnak téli tartalékaikból, és a maradék nem lesz elegendő a tavasz beköszöntéig.

A **mókusok** sokat pihennek a fészükükben, de nem merülnek mély álomba. Téli pihenőjük során keveset mozognak, ezzel energiát takarítanak meg. Gömb alakú fészüküket tágas faüregben, vagy magasan a fák koronájában építik, olyan helyen, amely a szélétől és a hidegtől valamilyenre védve van. Ősszel diót és bükkmakkot dugdosnak el rejtekhelyeikre, télen pedig ezeket és fenyőtobozok magvait eszegetik.

Ismeritek a fagyöngyöt? A **sárga fagyöngy**, vagy más néven fakín az öreg tölgyesek jellemző élősködő növénye. Magas ágakon telepedik meg, sárga bogyói messziről virítanak. Madarak csemegéje a téli időszakban.

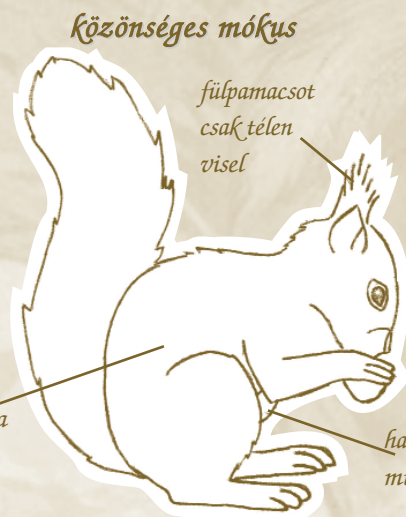
Simon Tibor, Schmidt Egon, valamint Dr. Juliane Diller és mások az *Emlősök - Túlélési stratégiák* című könyve nyomán.

Kriszti



sárga fagyöngy

bogyók: sárgák
ág: szürke
levelek: zöldek



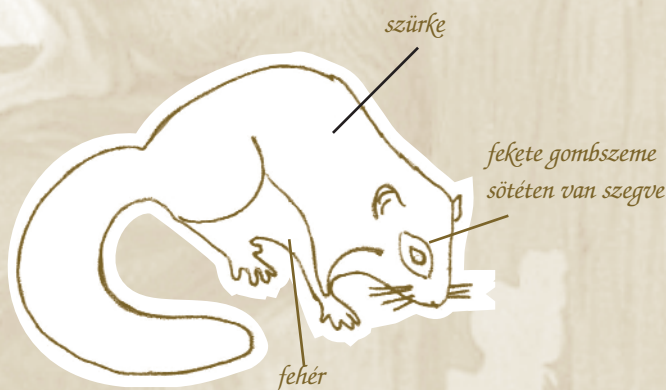
közönséges mókus

fülpamacsot csak télen visel

szeme környéke fehér színű

hasoldala mindig világos

vörösesbarna



nagy pele

szürke

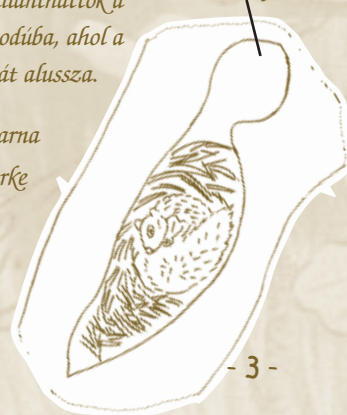
fekete gombszeme sötétén van szegve

fehér

Ezen a képen bepillantathatók a fa belsejében lévő odúba, ahol a nagy pele téli álmát alussza.

fatörzs: barna
pele: szürke

az odú bejárata



A közönséges mókus bundájában a barna az uralkodó szín, amely a mély feketésbarnától egészen a világos vörhenyesbarnáig változhat. A vörhenyesbarna mókusok elsősorban a lombdók, a sötét színűek főként a tűlevelű erdők lakói.

Móra Ferenc: A kíváncsi hópelyhek

A nap éppen lement, mikor az erdő felett elkezdett esni a hó.

– No, anyó – mondta varjú apó a feleségének a nyárfahegyben –, azt hiszem, holnap fehér abrosznál esszük az egérpecsenyét.

Nemsokára a búzamezők fölött kezdtek táncolni a hópihéék.

– Gyertek, gyertek – csalogatták őket a szántóföldek, jó ám a vetésnek a jó puha hó. Az tart meleget a búzaszemnek, hogy meg ne fagyjon a földben.

A falu már rég elcsendesedett, mire a hófelhők odaértek föléje.

– No, ezt a falut megtréfáljuk – mondták a hópelyhek. – Reggel maga se ismer magára, olyan fehérre meszeliük még a háztetőket is.

Voltak kíváncsi hópelyhek is. Messze az ég alján nagy világosság látszott. Ott a város lámpái világítottak, s ezek a kíváncsi hópelyhek a várost akarták látni.

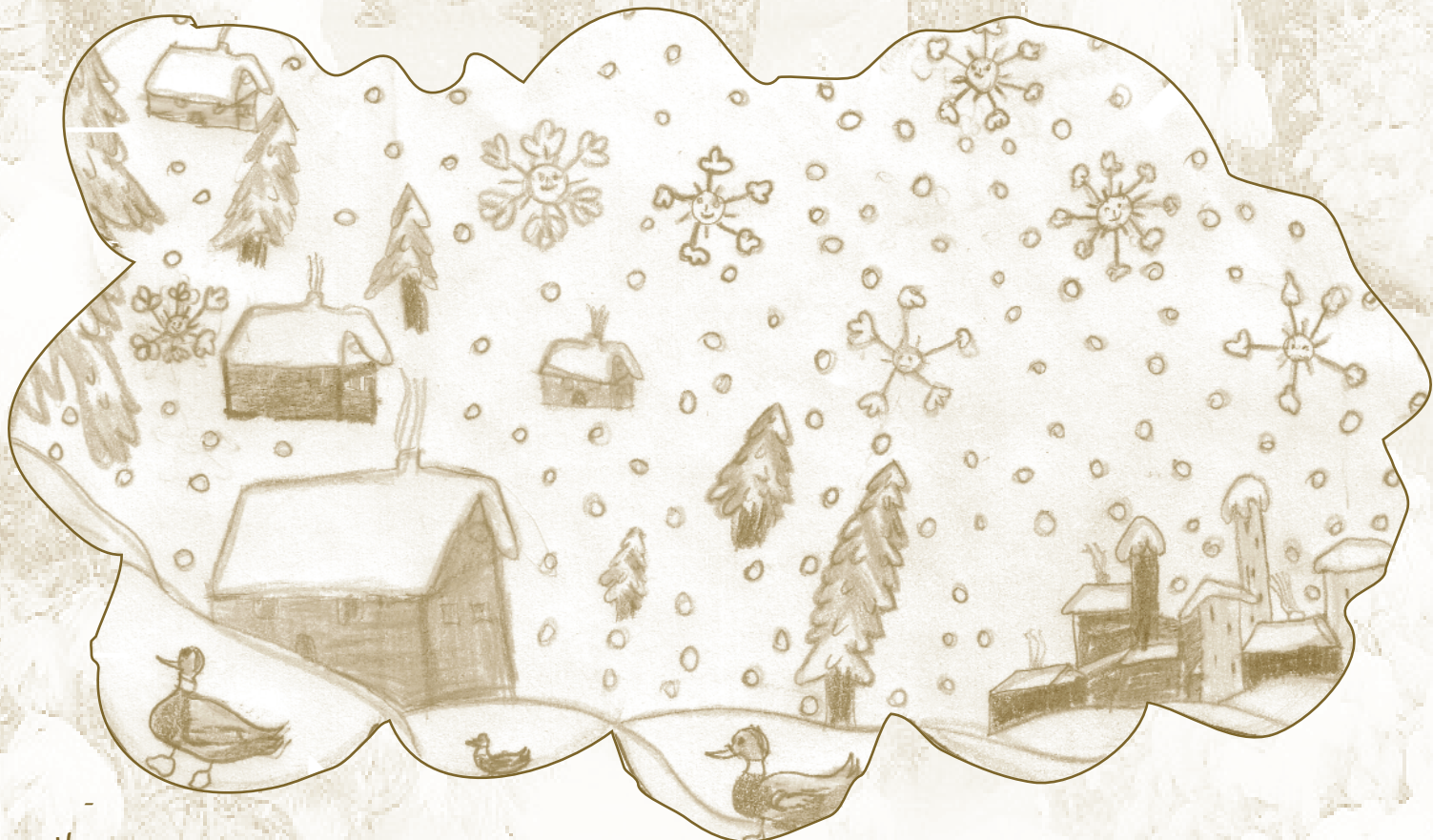
– Majd meglátjátok, hogy megbecsülnek ott minket – mondták a falura, mezőre hulló testvéreiknek. – Még széssel is megkínálnak, talán hintóba is ültetnek.

Azzal a kíváncsi hópelyhek elszálltak a város fölé, s ott lehullottak a háztetőkre, az utcákra, a terekre. Alig várták a reggelt, hogy szétnézzenek a városban.

De mire kireggedelett, akkorra a hópelyheknek beesteledett. Jöttek a hóhányó munkások, megkínálták a havat seprűvel és lapáttal. Aztán rakásra rakták, úgy hordták ki a városból.

Lekotorták a havat a tetőkről is, és elsárosodva vitték a többi után. Mire delet harangoztak, locspocs lett a városi hóból, így járták meg a kíváncsi hópelyhek! Az erdők, mezők hava pedig tavaszig megmaradt ragyogó fehéren.

Illusztráció: Horváth Kitti, 12 éves



A. Mi a megfejtése a találós kérdésnek?

Tiszta fehér születése,
lucskos, sáros temetése. _____

Virág - télen virágzik,
meleg napon elázik. _____

Testvére a harmatnak, s hideg idő társa,
mert az ember őt csakis télidőben látja. _____

B. Írjátok be a meghatározásokat a megfelelő sorba! A vastag keretben egy téli „dolog” nevét kapjátok.

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									

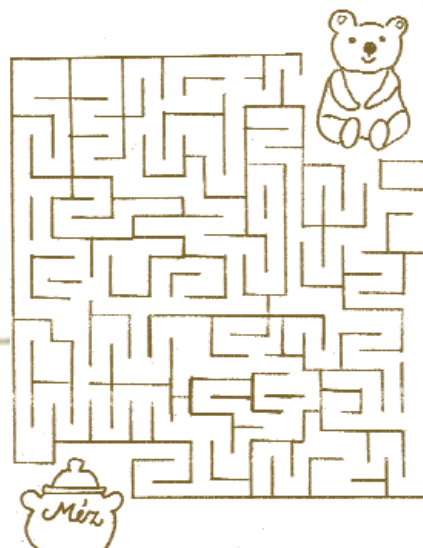
1. Hogy mondjuk, hogyha sűrűn esik a hó.
2. Ez a madár elköltözött a hideg tél elől.
3. Téli ruhadarab, a kezünket védi a hidegtől.
4. Télen sokat kell ezt használnunk, mert hamar sötétedik.
5. Télen is lehet ezt a gyümölcsöt kapni, de nem nálunk terem.
6. Ilyen színű a hó.
7. Téli sporteszköz, jégen lehet vele futni.

Összeállította:
Zsuzsa

C. Melyik kifejezésnek van köze a HÓhoz?

- HÓNAP HÓEKE HÓD HÓLYAG MOHÓ
- HÓEMBER HÓLÁNC KOHÓ PORHÓ

**D. Segíts Micimackónak!
Rajzold be az útvonalat a mézig!**



Rajzolta: Ági

Szilveszter

Szilveszter pápa (314-335) uralkodása alatt lett a kereszténység államvallás a Római Birodalomban.

Ünnep: december 31. Az év utolsó napjának éjszakáján, a december 31-ről január 1-jére virradóra van szilveszteréj.

Klári

Óév-búcsúztatás

A téli időszak Luca napi és Karácsonyi szokásai mellett jelentősek az új évvel kapcsolatos hagyományok. Ezek azon a népi hiedelmen alapultak, hogy ami az év első napján történik, az a későbbiekben megismétlődik. Gyakori volt e napon - főként a fiatal lányok körében - a jóslás, a gazdagság, a bőség „varázslása”. Közismert szokás még ma is az óév jókedvű, zajos, lármás búcsúztatása. Az éjszakai ébrenlét az élet folyamatoságát biztosítja az idősek szerint.

Helga

SPORTVETÉLKEDŐ



A budapesti játszóterek novemberi sportprogramja a korcsolyázás volt. November 28-án délután a békásmegyeri csapat, 29-én délelőtt pedig mi, óbudaiak látogattuk meg a Városligeti Műjégpályát.

Mindkét alkalomra sokan jöttek, hogy felfrissítsék korcsolyatudásukat, vagy legalább megtanuljanak a jégen csúszkálni. Erre a számunkra elkerített részen jó lehetőség is adódott. A sok csetlés-botlás ellenére is vidám hangulatban telt el az idő. Sokan kedvet kaptak e téli sporthoz s azóta már többen visszalátogattak a jégpályára.



A januári sportprogramunkhoz uszodát bérlünk, melynek pontos időpontját keressétek a hirdetőtáblán.



Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.

Zsuzsa



Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ Lektor: Gombkötő Csaba ■ A lapot irták: Gergely Krisztina, Gombkötő Csaba, Kék Helga, Král Zsuzsa, Leleszné Borsi Gizella, Mezőné Takács Andrea, Mészáros Márta, Taródné Kántos Ágnes, Tulezi Klára ■ Tördelő: Farkas Péter ■ Felelős kiadó: Győri-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRAJÁT GYORSNYOMDA VÉGEZTE

Levélcím: 1033 Budapest III. ker., Mikós u. 32.
Telefon: 388 - 87 - 60, 388 - 89 - 20
Fax: 368 - 42 - 83
E - mail: tunderkert@mmszbp.hu
Website: <http://www.mmszbp.hu>



Százlábú és varázsfény

Tudni szeretnétek, hogy ezekben a látszólag összefüggéstelen szavakban vajon mi a közös? Hát az, hogy mindkét szó egy-egy jópofa játéknak a neve.

Vegyétek úgy, hogy programajánlót, könyvajánlót és hívogatót olvastok egyszerre. Programajánlót, mert az alábbi játékokat, ha tetszenek nektek, kipróbálhatjátok barátaitokkal.



Könyvajánlót, mert hasonlóan izgalmas játékokat találtok Heike Baum Tapintás, szaglás, látás, hallás - érzékelésen alapuló játékok című könyvében. És végül hívogatót, mert ha éppen nem találtok társakat a játékokhoz, akkor gyertek, és találjátok magatoknak játékpartnereket a máltais játzótereken! Kellemes szórakozást!

A százlábú téli sétája

Micsoda öröm, amikor leesik az első hó! Ki gondolná, hogy a futkározás a hóban még izgalmasabbá tehető: álljunk egymás mögé, és kapaszkodjunk az előttünk álló

derekába. Ta-da-dam, százlábunk készen áll a futásra. Uccu!

A sorban legelől álló kezdjen el futni, a többi kövesse a mozdulatait úgy, hogy a sor szét ne szakadjon. Ha annyira vágattok, hogy a százlábú orra bukik, akkor másvalaki vegye át a „vezetését”, vagyis a sorban az első helyet.

Lehet, hogy kissé vonakodva, de apa, anya és nagymama is be fog állni, és higgyétek el, ők is élvezni fogják!



Varázsfény

Féltek a sötétben? Ha igen, nem baj, sose szégyelljétek. De ha nem, akkor zsúron, házibuliban kiváló szórakozást fog kínálni a következő játék, mely sötét szobában igazán érdekes. Nevezzünk ki vagy számoljunk ki valakit, ő lesz a Varázsló. Ő zseblámpájával lopakodik a sötét szobában. Akinek sikerül a szemébe világítania, az varázslat alá esik és annak mozdulatlanul kell maradnia.

Feloldhatjuk egymást a varázslat alól, hogyha átbújunk a mozdulatlan játékos lábai között, ám vigyázat! Ha éppen szembetaláljuk magunkat a Varázsló lámpájának fényével, mi is elvarázsolódunk.

Még érdekesebb a játék, ha a bútordarabok mögé, alá, közé bújhatunk el. Új Varázslót választhatunk, ha már mindenkit sikerült elvarázsolni, de megállapodhatunk abban is, hogy bizonyos időnként (negyed- vagy félóránként) új Varázslót választunk, hogy érdekes maradjon a játék.

Csaba

Információk

Lajos u.:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként 10.00-tól

Kézműves foglalkozások nagyoknak: hétfőnként 16.00-tól

Agyagozás: szerdánként 16.00-tól

Aprók tánca: csütörtökönként 11.00-tól (vezeti: Gömöri Csilla néptáncoktató)

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Mesesarok: keddenként 16.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Babamama-klub: az időpontok a hirdetőtáblán

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Husztai út:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként 16.00-tól

Aprók tánca: csütörtökönként 16.30-tól (vezeti: Gömöri Csilla néptáncoktató)

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Agyagozás: keddenként 16.00-tól

Diavetítés: hétfőnként 16.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Kerék u.:

Programjainkat keresd a hirdetőtáblán!

Zemplén u.:

Diavetítés: hétfőnként 11.00-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Kézműves foglalkozás: szerdánként 16.00-tól

szombatonként 15.00-tól

Mesedélután: csütörtökönként 16.00-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Gyűrű u.:

Kézműves foglalkozás: szombatonként 14.00-tól

Babamama-klub: szerdánként 10.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Silvanus sétány:

Kézműves foglalkozás: hétfőnként 16.00-tól

Filmklub: péntekenként 16.30-tól

Babamama-klub: szerdánként 10.00-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

A programváltozás jogát fenntartjuk!

BEMUTATKOZIK A PÁPAI JÁTSZÓTÉR

Sziaszto!

Adrienn vagyok, Zircen lakom és van két tesóm. Mivel betöltöttem a 13-t, azt mondtam, hogy én nem jövök ide, mert nagy vagyok. DE ITT TÖKJÓ!
NE FÉLJÉTEK NAGYOK!

Helóka!

A játszóház igen frankó hely, jó ide járni, nem számít, hány éves vagy, inkább ide járj, mint valami más helyre! Jó hely ez! Sok a haver, a jó csaj meg minden! Jól fel van szerelve az épület, sok a játék, de néha kevés a gyerek! Szinte minden nap itt vagyok! Legjobb haverjaim: Roli, Ádám, Ricsi! Nyáron ez a legfrankóbb hely! Reggel 9-től este 19-ig van nyitva! Sok havert lehet itt szerezni, és sok jó lánnyal lehet itt összejönni! Egyszerrel itt Pápán ez a legklasszabb hely, és jó ide járni!!!

Mikó Tamás

Páratlan

élményben volt részünk a mai napon. A játszóház gyönyörű, (leendő) szociálpedagógus szemmel minden városban követendő példa. Nemcsak a színek, a játékok és a programok, hanem az itt dolgozó kollégák szakmai hozzáállása is színesíti. Nagyon sokat tanulhattunk Tőletek! Köszönjük az ország összes gyermeke nevében a Máltai Szeretetszolgálatnak és Nektek mint a Tündérfert szerzőinek, hogy ilyen formában szolgáljátok a jövő nemzedékét!

További jó munkát kívánunk:

NYME-BEPPK szociálpedagógia szak

Pápa, 111. évf. 2. csoport

Engem Bettinek hívna. A játszóházba nagyon szeretek járni. Ezért sok mindent megtanultam. Nemsokára önkéntes is lettem. Jó önkéntesnek lenni, de nem azért, mert parancsolni kell. Hanem azért, mert lehet segíteni, a játszó szülinapján is lehetett. Jók a játékok és a bentiek is nagyon jók.

A dolgozónők is kedvesek és aranyosak és kitartóak.
GYERTEK EL A JÁTSZÓBA ÉS TI IS NAGYON SOK
MINDENT MEGTANULHATOK!



Most pedig néhány dologról,
hogy mi is történt (történik) velünk decemberben:

December 6-án hozzánk is ellátogatott a Télapó! Teljesen váratlanul ért bennünket a dolog: javában készítettük a Mikulás-csizmákat és különböző ajándéktárgyakat, amikor egyszer csak betoppant hozzánk! Volt ám nagy csodálkozás a házban! A gyerekek nem győzték Őt versekkel és énekekkel elhalmozni, ami nem maradt jutalmazás nélkül, hiszen mindenki kapott egy aranyos kis csomagocskát, és megígérte a Nagyszakállú, ha ilyen jók leszünk, jövőre újra eljön hozzánk! Rajtunk nem múlik!

*

December 12-én ismét megtartottuk a szponzor-estünket, ahol a támogatóinknak kívántunk boldog karácsonyt és megköszöntük minden eddigi segítségüket. Ha Te is tudsz olyat, aki szívesen támogatna bennünket, akár anyagilag, akár más módon, akkor sürgősen szólj Nekünk! Minden segítő kézre szükségünk van!

*

December 23-án rendeztük meg karácsonyi műsorunkat, amely nagyon bensőséges volt, hiszen mi szerepeltünk a műsorban versekkel, énekekkel, furulyával. A műsort egyébként megtisztelték az alapítvány kuratóriumának tagjai és az alpolgármesterünk is.

*

December 30-án búcsúztattuk az évet, amikor is egy fergetegeset buliztunk az újonnan kapott hifi-tornyunkkal. Hajrá fiúk, hajrá lányok! Jövőre veletek ugyanitt!

*

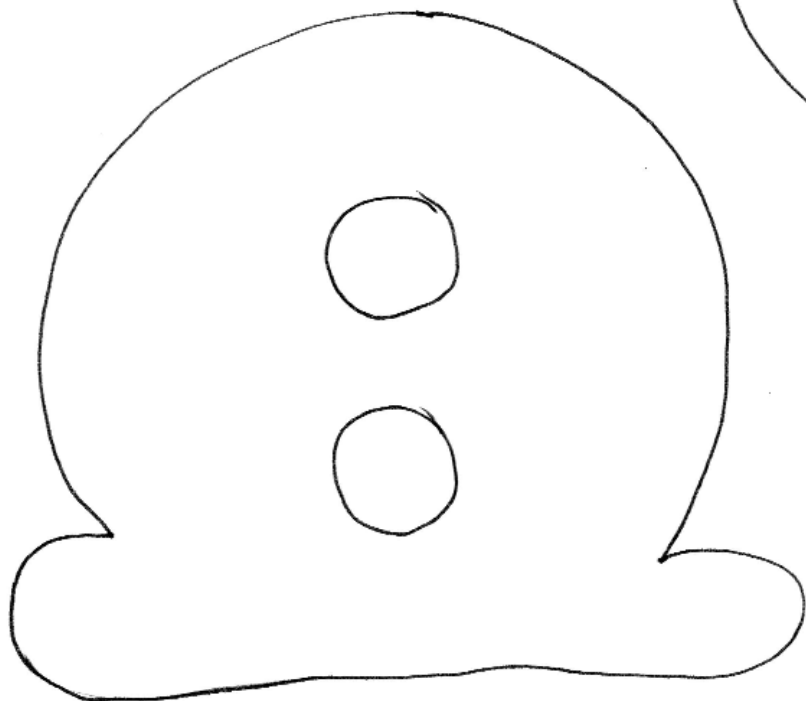
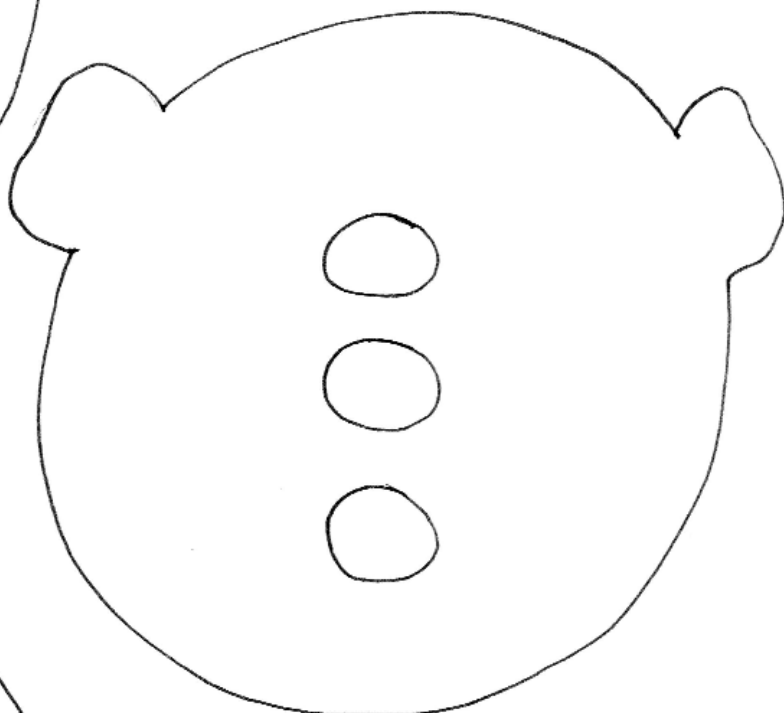
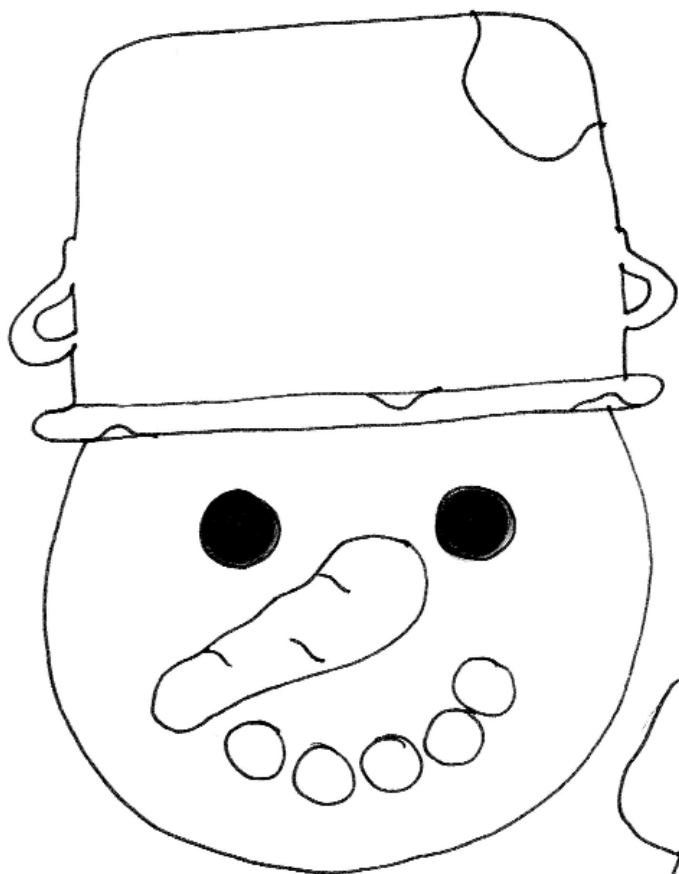
Szeretnénk bemutatkozni nektek, Gyerekek!

Bár igazából ugyanolyanok vagyunk, mint Ti! Ugyanolyan szép a játszóterünk, szinte megszólalásig hasonlítanak a játszóházaink egymásra. Ugyanolyan apró-cseprő problémákkal küszködünk, mint Ti, és ugyanúgy romlik el a csapunk, mint a Tiétek. Ha a programjainkat nézitek, nagyon hasonlít a Tiétekére, és bizonyára Ti is ilyen meleg hangú levelekkel örvendeztetitek meg néha a Nálatok dolgozókat. Hiszen mi egy nagy család vagyunk! Szeretnénk, ha személyesen is megismerkedhetnétek, ezért azon leszünk, hogy mihamarabb eljuthassunk. Hozzatok! Ehhez kérjük a Ti segítségeteket is! Hamarosan jelentkezünk! BOLDOG ÚJ ÉVET! Sziaszto!

Andi

Készítsünk táncoló hóembert!

1. Színezzétek, majd vágjátok ki a részeket!
A seprűt ragasszátok az egyik kezébe!



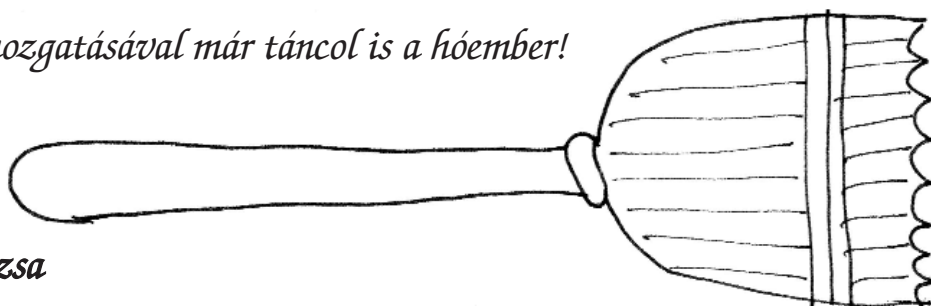
A hóember összeszerelése

(háttoldalon dolgozunk)

2. Előbb a testrészeket fonal segítségével ragasszátok össze, majd a fejhez és az alsótesthez ragasszátok hurkapálcát.



A hurkapálcák mozgatásával már táncol is a hóember!



Rajzolta: Zsuzsa